

Etkinlikler - Voyvoda Caddesi Toplantıları 2004-2005

A. İKTİSAT TARİHİ SÖYLEŞİLERİ

Her ayın birinci Çarşamba günü 18:30-20:30

Dünya liderliğiyle sonuçlanacak bir küresel gücün elde edilmesi üzerine tarihsel süreçte bir yolculuk... 2000 yılından bu yana düzenlenen toplantıların bu yılki teması "Geçmişten Günümüze Küreselleşme"...

A. İKTİSAT TARİHİ SÖYLEŞİLERİ

Her ayın birinci Çarşamba günü 18:30-20:30

Dünya liderliğiyle sonuçlanacak bir küresel gücün elde edilmesi üzerine tarihsel süreçte bir yolculuk... 2000 yılından bu yana düzenlenen toplantıların bu yılki teması "Geçmişten Günümüze Küreselleşme"...

6 Ekim 2004 - Prof. Dr. Çağlar Keyder

Dünya-Ekonomisi, Dünya-Sistemi, Küreselleşme

"Dünya-sistemi" bakış açısı, 1970'lerden itibaren sosyal bilimlerde önemli bir yer tuttu. Bu perspektifin ortaya çıkması, dünyanın belli bir yapı içinde işlediği dönemi yansıtıyordu. Ardından gelen küreselleşme döneminde ise gerek ekonomik, gerekse siyasi ve kültürel yapıların farklı şekillerde analiz edilmesi gerekiyor.

3 Kasım 2004 - Prof. Dr. Ayşe Öncü

Küreselleşme ve Geçmiş Zamanların Tüketilmesi

Bugün piyasalarda hüküm süren "tarihsel geçmiş" merakı ve tüketimi, "kimin geçmişi?", "hangi geçmiş?" sorularının etrafında odaklanan iktidar mücadelelerinden soyutlanamaz. Özellikle büyük kentlerin merkezinde, tarihin yeniden yaratılıp tüketime sunulduğu eğlence mekânları, bu konuda önemli ipuçları veriyor.

1 Aralık 2004 - Prof. Dr. Gülten Kazgan

Sanayi Devriminden Günümüze Siyasal, Ekonomik ve Teknolojik Boyutlarıyla Küreselleşme

Sanayi devriminden bu yana geçen iki yüzyılı aşan süreçte, mal, hizmet ve sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesini tek bir küresel gücün yürütmesine iki tarihsel evrede tanık oluyoruz. Sanayi devrimini başlatan İngiltere'nin öncülüğünde 19. yüzyıl ortasından Birinci Dünya Savaşı'na kadar olan dönemde yaşanan birinci küreselleşme... 1980'den günümüze teknolojik keşiflerde öncülük yapan ABD'nin başını çektiği ikinci küreselleşme...

5 Ocak 2005 - Prof. Dr. Fuat Keyman

Küreselleşme ve Türkiye'nin Kültürel Ekonomisi: Aktörler, Söylemler ve Stratejiler

Türkiye'de 1980'lerden bu yana gittikçe küreselleşen ekonomik ilişkilerin kurumsal yapısı, kültür ve siyasetle ilişkisi TUSİAD, MUSİAD ve SİAD'lar örnekleniminde çözümlenecek.

2 Şubat 2005 - Prof. Dr. Ziya Öniş

Neo-liberal Küreselleşmenin Sınırları

Neo-liberal küreselleşme sürecinin, gelişmekte olan ülkelerin büyük çoğunluğunda arzu edilen yüksek büyüme hızlarını beraberinde getirmediği gözlemleniyor. Bu nisbi başarısızlığın kökenleri araştırılacak. Türkiye ve Arjantin'de yaşanan krizler tartışılacak. Çin, Hindistan, Malezya ve Şili gibi başarılı kabul edilen ülkelerin neo-liberal normlardan sapmaları irdelenecek.

2 Mart 2005 - Prof. Dr. Taner Berksoy

Küreselleşmede İki Dönem: Benzerlikler, Farklılıklar, Sonuçlar

19. yüzyılda yaşananla son dönemdeki küreselleşme, benzerlikleri barındırdığı kadar farklılıklar da içeriyor. Oysa erken dönemdeki küreselleşme tam ters yöne savrulmuştu. Küreselleşme günümüzde de benzer bir sonla karşılaşacak mı? Küreselleşmenin bir kez daha otarşi, içe kapanma ve milliyetçiliğin güçlenmesi gibi ters akıntılara sürüklenme olasılığı...

6 Nisan 2005 - Soli Özel

Küreselleşme ve Uluslararası İlişkilerin Geleceği

Soğuk savaşın bitişi uluslararası ilişkiler teorisinde hafif bir deprem yarattı. Tarihin sonu, medeniyet savaşları ilan edildi, küreselleşme döneminde devletin bir aktör olarak güç ve etkisini yitireceği sınırların eriyeceği savunuldu. 11 Eylül ve ABD'nin buna verdiği cevap bu konuları yeniden düşünmenin gerekliliğini gündeme getirdi. Devletin yeri önemini korusa da, küreselleşen dünyaya özgü bir bakışın nasıl geliştirileceği tartışılacak...

● **4 Mayıs 2005** - Prof. Dr. Nurhan Yentürk

Küreselleşme ve Türkiye Ekonomisi: Neler Yapılabilir?

Uluslararası finansal akımların yarattığı çalkantıları ve istikrarsızlığı azaltmak için, uluslararası koordinasyonun üreteceği iktisat politikalarının mı beklenmesi gerekiyor? Yoksa yerli hükümetlerin bu sorunlar karşısında iyi tasarlanmış ve etkin politikalar uygulamaları mümkün mü? Küreselleşmenin eriştiği bu düzeyde, hükümetlerin birikimi ve dengeli bölüşümü desteklemek amacıyla kullanabilecekleri araç ve başvurabilecekleri politikalar nelerdir?

● **1 Haziran 2005** - Doç. Dr. İzak Atıyas

Küreselleşme ve Kamu Yönetimi Reformu

Kamu yönetimi reformu son 10-15 yıldır gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin gündeminde önemli bir yer tutuyor. Bunun bir nedeni, devletin geleneksel örgütlenme ve iş görme biçiminin yetersiz bulunmaya başlaması, diğer nedeni ise daha üstün örgütlenme biçimlerinin mümkün olabileceğine ilişkin inancın yaygınlaşması. Kamu yönetimi reformunun ne anlama geldiği, Türkiye'de kamu yönetimindeki zaafılar, kamu yönetimi ile siyaset arasındaki ilişki, yakın tarihte ortaya çıkan kamu yönetimi sorunları ve reform önerileri irdelenecek.

B. İSTANBUL SOHBETLERİ

Her ayın ikinci Çarşamba günü 18:30-20:30

Yıllardır yaşadığımız ama belki de hiç bilmediğimiz İstanbul'a farklı pencerelerden farklı gözlemlerle bakış...

● **13 Ekim 2004** - Mario Levi

Bir Yazar Gözüyle İstanbul'un Renkleri, Sesleri...

İstanbul'u anlatmak nereye kadar mümkündür?.. Ya İstanbul'u duymak, hissedebilmek?.. Farklı bir İstanbul'da, birçok eski hikâyenin izini sürerek, küçük bir gezintiye çıkmaya ne dersiniz?.. Bu gezintide karşınıza belki de daha önce hiç karşılaşmadığınız insanlar çıkabilir... Ya da bazı sokaklar sizi, şehri başka gözlerle görmeyi sağlayacak sokaklara çıkarabilir. Mario Levi, yazdıklarından yola çıkarak, sizi bir yürüyüşe davet ediyor.

● **10 Kasım 2004** - Fatih Özgüven

İstanbul'da Sinema, Sinemada İstanbul

Osmanlı İmparatorluğu döneminde filmlerin ilk izlendiği kent olan İstanbul'da sinema, tarihsel süreç içerisinde kendine nasıl bir yer buldu? Cumhuriyet döneminde gelişen film endüstrisine İstanbul nasıl bir imgeyle yansdı? Filmlerden pasajlar eşliğinde...

● **8 Aralık 2004** - Engin Özendes

İstanbul'un Fotoğrafçıları

Osmanlı'da fotoğrafçılar, sultanların özellikle de II. Abdülhamid'in desteğini alarak İstanbul'da kendilerine yer edindi. Fotoğrafçıların yaşam hikâyeleri ve İstanbul'a bakışları... Fotoğraflardan örnekler eşliğinde...

● **12 Ocak 2005** - Hilmi Yavuz

Modern İstanbul lirik tahayyüle imkan veriyor mu?

Geleneksel şehirlerin, modern şehirlere göre lirik tahayyüle daha fazla imkan verip vermediği, Baudelaire'in Paris ve Yahya Kemal'in İstanbul için yazdıklarından yola çıkılarak İstanbul örneğinde irdelenecek.

● **9 Mart 2005** - Prof. Dr. Baha Tanman

İstanbul'da Tarihi Eser Kaybı

Depremden yangına, dokuya müdahaleden değişen yaşam ve değer yargılarına İstanbul'da, yüzyıllar içinde gerçekleşen tarihi eser kaybının nedenleri ve niteliği... Özellikle II. Mahmud döneminden günümüze uzayan "kentin çağdaşlaştırılması" sürecinde yoğunlaşan tarihi eser kıyımı...

● **13 Nisan 2005** - Turgay Tuna

Bir Zamanlar Bakırköy

Bizans'ın Hebdomon'u, nam-ı diğer Makri Khora'sı veya Makro Khori'si. Kimi imparatorların tahta çıktıkları vakit, taçlarını giydikleri ünlü vaftizci Yahya Kilisesi, yüzyıllar sonra Makriköy kariyesinde inşa edilen Surp Asdvadzadzin Ermeni Kilisesi,. Çarşı Camisi, Mimar Kemalettin'in Amine Hatun Camisi, Fransız Kilisesi, İstanbul Caddesi, Reşadiye Kışlası'ndan Emraz-ı Akliye ve Asabiye Hastanesi'ne dönüştürülen bugünün Akıl ve Sınır Hastalıkları Hastanesi... Bakırköy'ü mesken tutan Cenap Şehabettin, Ahmet Rasim, Tamburacı Osman ve Halit Hakkı Bakır...

● **11 Mayıs 2005** - Dr. Deniz Esemeli

"Boğaziçi Medeniyeti" ve Mimarisi

Akdeniz dünyasının son varisi olan ve görkemli bir uygarlık yaratan Osmanlı, 18. yüzyıldan itibaren İstanbul'un surları içindeki geleneksel yerleşim alanını terk ederek, özgün bir Boğaziçi ve Haliç konut mimarisi geliştirdi. Özellikle kanal veya nehir kenarlarında kurulu Avrupa şehirlerinde, Bizans konut ve saraylarında da görülen sahil yerleşiminin en zengin ve uzun süreli uygulaması, Osmanlı İstanbul'unda gözlemlendi. Boğaziçi ve Haliç'te hanedana ait çok sayıda sahil sarayı ve hadika, çağdaş kent dokusunun oluşumuna da yol açarak batı dünyasındaki aydınlanmaya koşut bir sivil üst düzey mimarisi oluşturdu. Doğa ile en iyi şekilde kaynaşan bu barok ve kırılğan aristokratik yaşantı, her şeyiyle batı kraliyet çevrelerinin de üstünde muhteşem bir mutlakiyet geleneği yaratan Osmanlı'nın uygarlık tarihine kazandırdığı en özgün ve estetik oluşumlarından biri oldu.

● **8 Haziran 2005** - Mert Sandalcı

Düs İstasyonları

1914-1916 yılları arasında Karadeniz kıyısındaki linyit madenlerinden İstanbul'a kömür çekilebilmesi için hizmete konan Kağıthane-Kemberburgaz-Ağaçlı-Çiftalan dekovil hattının öyküsü. Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı donanmasının ve Silaharağa Termik Santrali'nin kömür ihtiyacının karşılanması amacıyla döşenen hattın savaşın ardından kullanılmaz olmasını ve bir süre sonra da sökülmesini konu alan film gösterimi ve söyleşi...

C. MÜZİK VE POLİTİKA SOHBETLERİ

Her ayın üçüncü Çarşamba günü 18:30-20:30

Müziğin, siyasi tarihle iç içeliği ve devinimi...

● **20 Ekim 2004** - İlke Boran

Beethoven ve Napoléon

Dönemin müzik eserleri, özellikle de Beethoven'ın 1801-1812 yıllarını kapsayan ikinci dönem eserleri, Fransız Devrimi'nin izlerini taşır. Beethoven'ın bu dönemindeki eserlerinde Napoléon ve genel olarak kahramanlık simgeleri kuvvetli biçimde kendini gösterir.

● **17 Kasım 2004** - Dr. Esin Ulu

Saygun ve Müzik Politikası

Evrensel müzik dağarcığına nice eserler katan, ulusal Türk müziğinin kurucularından Adnan Saygun'un bestecilik teknikleri ve estetik anlayışı, Cumhuriyet dönemi müzik politikasının izlerini barındırır.

● **15 Aralık 2004** - Sarper Özsan

1945 Sonrası Çağdaş Müzik ve Politika

Yüzyılın ilk yarısına göre çok daha çeşitli alanlara yayılan çağdaş müzikte merkezin Avrupa ile Amerika arasında gidip gelmesi, Eski Dünya ile Yeni Dünya'nın farklı değer ve görüşlerini farklı biçimlerde yansıtmaları, II. Dünya Savaşı sonrası çağdaş müziğin en ilginç yönlerinden birini oluşturur.

● **16 Şubat 2005** - Kıvılcım Yıldız Şenürkmez

Adorno'nun Sosyo-politik Eleştirel Toplum Kuramı Çerçevesinde Oniki Ton Müziği ve Yabancılaşma

Toplumsal Eleştiri Kuramı'nın kurucusu, Frankfurt Okulu Üyesi, filozof ve sosyolog Theodor W. Adorno'nun müzik estetiği ve müziğin toplumsal rolü üzerine yaptığı açıklamalar... Müziğin rasyonelleşmesi sorunu, yabancılaşma ve modernite kavramları oniki ton müziğinin gelişimi bağlamında ele alınacak.

● **16 Mart 2005** - Vieri Bottazzini

Giuseppe Verdi döneminde İtalya'da Müzik ve Politika

Güzel sanatlar ve müzik, Rönesans'tan itibaren İtalya'da siyasal rekabetin önemli parametrelerinden biri olmanın yanı sıra, bölgesel yönetimlerin güç ve zenginlik simgesi haline geldi. 19. yüzyıl'da ise İtalya'nın krallık yönetimiyle birleşme düşüncesine yönelmesi, etkilerini sanat ve müzik alanında da gösterdi. İtalya'nın değişen siyasi yapısının en somut yansımalarının ürünü de Giuseppe Verdi'nin operalarıydı. Solo flüt ve flüt topluluğu için Verdi varyasyonlarının dinletisi eşliğinde...

● **20 Nisan 2005** - Aykut Köksal

Türkiye'de 1950 Dönüşümü ve Müzik Üretimine Yansıması

1950 dönüşümü yalnızca Türkiye'nin siyasal tarihinde değil, sanat üretiminde de önemli bir kırılma noktası oluşturur. Bu dönüşümle birlikte merkezin ulusalcı kültür siyaseti egemenliğini yitirecek ve özgürleşme ortamı tüm kültürel üretimde yansımaları bulacaktır. 1950'ler Modernizminin bütün sanat disiplinlerinde ortak bir retorikle ortaya çıktığı bu dönemin müzikte önde gelen iki temsilcisi ise İlhan Usmanbaş ve Bülent Aral'dır. Usmanbaş ve Aral'in müziği hem ilk kuşak Cumhuriyet bestecilerinin ulusalcı müziğinden kopuşu gösterir, hem de Batıyla eşzamanlılığı yakalar.

● **18 Mayıs 2005** - Hasan Uçarsu

Stalin ve Müzik: Shostakovich Olayı

Konuşmada Stalin döneminde Sovyetler Birliği'nde uygulanan müzik politikaları, Rus besteci Dmitri Shostakovich'in yaşamı ve üretimiyle birlikte ele alınacak. Liderin ve partinin öngörülerıyla belirlenip uygulanmaya konan, devlet eliyle sanatı biçimleyip yönlendirmeyi, dolayısıyla iktidarın sanatı kontrol altında tutmasını amaçlayan güdümlü estetik anlayışın bir ülkenin müziğinde ne ölçüde belirleyici olduğu anlatılacak. Shostakovich gibi üst düzeyde yaratıcılık özellikleri olan bir bestecinin böylesi sınırlayıcı koşullarda kendi sanatçı kimliğinden ne ölçüde ve nasıl taviz verdiği/vermediği, kendisini nasıl var ettiği tartışılacak.

D. OBJE VE RİTÜEL SÖYLEŞİLERİ

Her ayın dördüncü Çarşamba günü 18:30-20:30

Sanatın günlük yaşama yansımaları ve yaşamı algılayış kültürü üzerine...

● **24 Kasım 2004** – Yrd. Doç. Dr. Wendy Shaw

Niye Müze: Toplum ve Modernliğin Terbiyecisi...

Toplumla olan ve olmayan ilişkisi çerçevesinde, müze kurumunun gelişen ve değişen toplumsal işlevlerinin tarihsel, evrensel ve yerel boyutları...

● **22 Aralık 2004** – Prof. Dr. Gül İrepoğlu

Rönesanstan Günümüze Mücevhere Yansıyan Yaşam

Mücevher, her dönemde yaşamın ve sanatsal üslubun en sofistike objelerine dönüşerek günceli yakalar. Öyle ki bir dönemin atmosferini hissetmenin bir yolu da mücevherin kullanımını, malzemesini, biçimini ve mücevhere verilen önemi incelemekten geçer.

● **26 Ocak 2005** – Prof. Dr. Ayşen Savaş

Arzulanan Nesnelere: Müze, Nesne ve Hafıza Arasında Sıkışan Mekana Dair

Keyif alma durumu... Duyulan hazzın nesnesi yazılı metin, mekanı ise müze... Görmek, görsellik ve görsel kültürle ilişkili kuramsal çerçeveler...

● **23 Şubat 2005** – Prof. Dr. Nurhan Atasoy

Osmanlı Çadırları

Osmanlı devrinde çadır mehterhanesinde bulunan ve sonradan Topkapı Sarayı ve Askeri Müze arasında bölünen çadır koleksiyonu... Osmanlı çadırlarının, arşiv belgelerinde ve yerli-yabancı tarihi kaynaklarda betimlenen mimarisi ve süslemeleri...

● **23 Mart 2005** – Doç. Dr. Hülya Tezcan

Osmanlı Sultanlarının Sıfırlı Gömlekleri

Topkapı Sarayı Padişah Elbiseleri Koleksiyonu'nda bulunan, hastalıklara ve çeşitli kötülöklere karşı korunduğuna, hastalara ise şifa verdiğine inanılan 80'e yakın tılsımlı gömlek, takma yakalar, takkeler, sancaklar, örtüler...

● **27 Nisan 2005** - Nezih Başgelen

Roma Çağı Anadolu'sunda İnançlar ve Ritüeller

Anadolu'da Roma egemenliği sırasında çoktanrılı devlet dininin yanı sıra Anadolu'nun yerli kültürlerinin dinsel inanışları da saygı ve ilgi gördü. Örneğin Aizonai, Ankara, Antiokheia (Yalvaç) tapınaklarında Roma devlet diniyle birlikte Anadolu'nun "Büyük Ana"sına da saygı gösterilmiştir. Hatta Anadolu kaynaklı Kybele, Mithras gibi gizem dinleri başkent Roma'ya kadar tüm imparatorluğu etkisine alabilmiştir. Roma çağı Anadolu'sunun inanç coğrafyasını ve renkliliğini seçilmiş örneklerle ele alınacağı konferansta içinde yaşadığımız doğanın bilinmezlerinin antik çağlarda inanç dünyasının gizemlerini nasıl oluşturduğu da irdelenecek.

● **25 Mayıs 2005** - Ersu Pekin

Düğün Varsa, Çalgı da Vardır

Anadolu'da Hitit dönemindeki çalgılardan 15. yüzyılın İç Asya'sına, 13. yüzyıl Mevlevi semalarından 16. yüzyıl kösnül danslarına...18.yüzyıl şehzadelerinin sünnet düğünündeki müzikli ve danslı gösterilerdeki çalgılara 21.yüzyıldan bir bakış...Törenin mantığı çalgıyı zorunlu kılar. Ne zaman dinsel bir tören, ne zaman eğlencedir katıldıklarımız, izlediklerimiz? Tanrıya seslenmek istediğinde de, eğlendirdiğinde de çalgı aynıdır, değişmez. Belki başka bir ses çıkardığını düşünmek isteriz; belki de gerçekten bu kez çıkardığı ses farklıdır. Ama ney hep aynı kamıştır; o küçük iki davul, kimi zaman çingenelerin nakkaresi, kimi zaman mevlevilerin kudüm-i şerifi olsa da, iki bakır tas üzerine gerilmiş ince deridir. Bu maddeye anlamını biz katarız: insanlar.